

Խնդրում եմ տեղեկացնել հանձնաժողովի անդամներին, աշխատակազմի ստորաբաժանումների ղեկավարներին, ինչպես նաև նախապարաստել հակիրճ զեկույց՝ գործակարգավար. խորհրդակցությանը ներկայացնելու համար

ՀՀ հանրային ծառայությունները
կարգավորող հանձնաժողովի
նախագահ
Մեսրոպ Մեսրոպյանին

Տիկին Ն.Գաբրիելյանին՝ Ի գիտություն

Մ.Մեսրոպյան

« 21 » 10 2025թ.

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1. Գործուղվող անձանց անունը, ազգանունը՝

- Սերգեյ Ադինյան,
- Դավիթ Մուրադյան,
- Ելենա Բաբոյան:

2. Զբաղեցրած պաշտոնը՝

- հանձնաժողովի անդամ,
- զարգացման ծրագրերի բաժնի պետ,
- զարգացման ծրագրերի բաժնի գլխավոր մասսնագետ:

3. Գործուղման վայրը և ժամկետները՝ 2025 թվականի հոկտեմբերի 13-16-ը, Թուրքիայի Անկարա քաղաք:

4. Հրավիրող կողմը՝ Էներգետիկայի կարգավորողների տարածաշրջանային ասոցիացիա (ERRA):

5. Գործուղման նպատակը՝ Ուսումնասիրել ERRA անդամ երկրների փորձը՝ հետազայում Հայաստանում դրանք կիրառելու հնարավորության դիտարկման տեսանկյունից:

6. Քննարկված թեմաները՝ Ինքնավար էներգաարտադրություն և էներգետիկ համայնքներ, գազի սակագնային քաղաքականության խթանումը որպես ապաաժխաձնացման գործոն, վերականգնվող գազերի և ջրածնի ծագման երաշխիքներ

(GOs), գազի շուկաների գործող իրավիճակը և իրականացված փոփոխությունները, գազի պահեստարանների կարգավորում, էներգետիկ փոխակերպում:

Հոկտեմբերի 13-ին տեղի է ունեցել էներգետիկայի կարգավորողների տարաձաշրջանային ասոցիացիայի հիմնադիր անդամների հանդիպում, որին մասնակցել է հանձնաժողովի անդամ Սերգեյ Ադինյանը: Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են մի շարք օրակարգային հարցեր:

Հոկտեմբերի 14-ի հանդիպումը բաղկացած էր 3 մասից: Բացման խոսքով հանդես եկան էներգետիկայի կարգավորողների տարաձաշրջանային ասոցիացիայի նախագահ Անդրիանա Նելկովա-Չուչուկը և Թուրքիայի կարգավորող մարմնի ղեկավար Մուստաֆա Յիլմազը:

Հանդիպման առաջին հատվածում քննարկվեցին կոլեկտիվ ինքնավար էներգաարտադրության և էներգետիկ համայնքներին առնչվող հարցեր: Հավաքական ինքնավար էներգաարտադրության և էներգետիկ համայնքների մոդելները նոր զարգացում են վերականգնվող էներգիայի ոլորտում: Այս մոդելները նորարարական մոտեցումներ են առաջարկում՝ խթանելու էներգիայի ապակենտրոնացված արտադրությունը՝ միաժամանակ բարձրացնելով քաղաքացիների մասնակցությունը էներգետիկ համակարգերի ձևավորման գործընթացում՝ այդ համակարգերը դարձնելով ավելի ապակենտրոնացված և ավելի ածխածնազերծված:

Հունգարիայի Zero Carbon Hub հետազոտական ընկերության ներկայացուցիչը ներկայացրեց զեկույց՝ անհատական ընդդեմ կոլեկտիվ ինքնավար էներգաարտադրության՝ վերականգնվող էներգիայի դարաշրջանում. հիմնարար հասկացությունները, հիմնական շարժիչ ուժերը և դերերը թեմայով: Այնուհետև Միլանի պոլիտեխնիկի ներկայացուցիչը ներկայացրեց Եվրոպական Միության օրենսդրությունը ինքնավար էներգաարտադրության և էներգետիկ համայնքների վերաբերյալ: Եվրոպական միությունում գոյություն ունեն կոնկրետ կանոններ և ուղեցույցներ, որոնք խթանում են հավաքական ինքնավար էներգաարտադրությունը և նոր դերակատարների, օրինակ՝ վերականգնվող էներգիայի համայնքների ստեղծումը:

Հունգարիայի Zero Carbon Hub հետազոտական ընկերության մեկ այլ ներկայացուցիչը ներկայացրեց տեղական ցանցերի հզորացման թեմայով զեկույց, մասնավորապես ինչպես կարող են էներգետիկ համայնքները նպաստել փոփոխական վերականգնվող էներգիայի ինտեգրմանը:

Հանդիպման երկրորդ հատվածը նվիրված էր առանձին երկրների փորձի ուսումնասիրությանը: Իրենց երկրներում առկա իրավիճակը ներկայացրեցին Ավստրիայի, Հայաստանի, Չեխիայի, Հունաստանի և Թուրքիայի ներկայացուցիչները:

Հայաստանում առկա իրավիճակի վերաբերյալ զեկույցով հանդես եկավ հանձնաժողովի անդամ Սերգեյ Աղինյանը:

Հանդիպման երրորդ հատվածում քննարկվեցին համայնքապետական ծրագրերի փորձառությունները, որոնք ուղղված են էլեկտրաէներգիայի մատչելիության և հասանելիության ապահովմանը, մասնավորապես, Գանայի ներկայացուցիչը խոսեց կայուն մինի ցանցերի միջոցով էլեկտրաէներգիայի հասանելիության բարձրացման վերաբերյալ: Տանզանիայի և Նիգերիայի ներկայացուցիչները խոսեցին իրենց երկրներում մինի ցանցերի կարգավորման առկա փորձի մասին, որն ուղղված է առավելապես էլեկտրաէներգիայի հասանելիության ընդլայնմանը՝ դոնորների աջակցությամբ գործող մինի-ցանցերի ծրագրերով:

Առցանց ելույթ ունեցավ նաև ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչը՝ ցածր եկամուտ ունեցողների համար նախատեսված ծրագրեր՝ «համայնքային արևային էներգիա» ԱՄՆ-ում թեմայով: Ներկայացված մոդելները լուծումներ են առաջարկում՝ ցածր եկամուտ ունեցող կամ սոցիալապես խոցելի սպառողների համար էլեկտրաէներգիայի մատչելիությունը բարելավելու ուղղությամբ:

Հանդիպման վերջում ժամանակ տրամադրվեց հարց ու պատասխանին:

Հոկտեմբերի 15-ի հանդիպումը բաղկացած էր 2 մասից: Բացման խոսքով հանդես եկան Լատվիայի և Լիտվայի կարգավորողների ներկայացուցիչները:

ERRA-ի ներկայացուցիչը ներկայացրեց ԱՄՆ-ում և ԵՄ-ում արհեստական բանականության տվյալների կենտրոնների կարգավորման և քաղաքականության մշակման շրջանակները:

Հաջորդիվ Լատվիայի կարգավորողի ներկայացուցիչը ներկայացրեց զեկույց գազի սակագնային քաղաքականության խթանումը որպես ապաաժխաժնացման գործոն թեմայով: Կարևորվեցին բիոմեթանի և ջրածնի օգտագործման հնարավորությունները էներգետիկայում:

Լիտվայի ներկայացուցիչը խոսեց վերականգնվող գազերի և ջրածնի ծագման երաշխիքների (GOs) մասին, թե ինչ առավելություններ է GOs-ը տալիս վաճառողներին: Այս

թեմայով իրենց երկրի առկա իրավիճակը ներկայացրին նաև Բելգիայի և Լատվիայի ներկայացուցիչները:

Հանդիպման 2-րդ մասին մասնակիցները բաժանվեցին 2 խմբի և մասնակցեցին կլոր սեղան-քննարկումների:

Առաջին խմբի մեջ ընդգրկված էի զարգացման ծրագրերի բաժնի պետ Դավիթ Մուրադյանը: Քննարկման թեման էր Էներգետիկ փոխակերպումը (Energy transition):

Վրաստանի ներկայացուցիչը խոսեց Վրաստան-Ռումինիա Սևծովյան ստորջրյա մալուխի նախագիծի վերաբերյալ: Այն հանդիսանում է խոշոր էներգետիկ և թվային ենթակառուցվածքային ծրագիր, որը նախատեսում է կապել Վրաստանի և Ռումինիայի էլեկտրաէներգետիկ համակարգերը՝ Սև ծովի հատակով անցնող բարձր լարման մալուխի միջոցով:

Քննարկման յուրաքանչյուր ներկայացուցիչ ներկայացրեց էներգետիկ փոխակերպման վերաբերյալ իր երկրում առկա իրավիճակը և իրականացված բանփոխումները: Հայաստանի Հանրապետության առկա իրավիճակը և իրավական փոփոխությունները ներկայացրեց Դավիթ Մուրադյանը:

Երկրորդ խմբում ընդգրկված էր զարգացման ծրագրերի բաժնի գլխավոր մասնագետ Ելենա Բաբոյանը: Քննարկման թեման էր գազային վառելիքների շուկաները:

Լատվիայի ներկայացուցիչը խոսեց «Գազային վառելիքների շուկաներ եւ տնտեսական կարգավորում» (GF COM) գեկույցի թարմացումների վերաբերյալ, ջրածնի շուկայի նախագծման, իրագործելիության և մատակարարման շղթայի, ինչպես նաև ջրածնի շուկաներում կարգավորող մարմինների ապագա դերի վերաբերյալ:

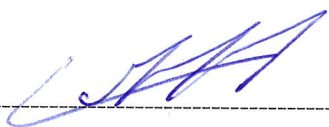
Քննարկման յուրաքանչյուր ներկայացուցիչ ներկայացրեց գազամատակարարման ոլորտում իր երկրում առկա իրավիճակը և իրականացված բանփոխումները: Հայաստանի Հանրապետության առկա իրավիճակը և իրավական փոփոխությունները ներկայացրեց Ելենա Բաբոյանը:

Գազի պահեստարան կայանների կարգավորումների վերաբերյալ ելույթներ ունեցան Լատվիայի և Հունգարիայի ներկայացուցիչները:

7. Հանդիպումները, ելույթները՝ Հանդիպման շրջանակում հանձնաժողովը նույնպես ներկայացրել է ՀՀ առկա իրավիճակը և իրականացված իրավական փոփոխությունները:

8. Հանդիպումների ժամանակ ընդունված որոշումները՝ Հստակեցվեցին հետագա առցանց քննարկումների և հանդիպումների ժամանակացույցը և թեմաները:

Գործուղվող

21.10.2025թ.

Ս.Աղինյան

(ստորագրությունը, ամսաթիվը)

Գործուղվող

21.10.2025թ.

Դ. Մուրադյան

(ստորագրությունը, ամսաթիվը)

Գործուղվող

21.10.2025թ.

Ե.Բաբոյան

(ստորագրությունը, ամսաթիվը)

Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն
ԳՈՐԾՈՒՂՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ

1. Մարմնի անվանումը Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով

2. Գործուղման մասին իրավական ակտի համարը Հրաման 810-ԳՔ, 11.09.2025թ.

ՀՀ ՀԾԿ հանձնաժողովի սակագնային քաղաքականության վարչության զարգացման ծրագրերի բաժնի պետ՝
Ղափիթ Մուրադյան

ՀՀ ՀԾԿ հանձնաժողովի սակագնային քաղաքականության վարչության զարգացման ծրագրերի բաժնի գլխավոր
մասնագետ՝ Ելենա Բաբոյան

(թվարկել՝ պատվիրակություն գործուղելու դեպքում)

4. Գործուղման վայրը ք.Անկարա /Թուրքիա/

5. Գործուղման ժամկետները 13.10.2025-16.10.2025 թթ

6. Գործուղման ծախսերի ֆինանսավորման աղբյուրը՝

1) իրավիքող կողմի միջոցների հաշվին հատուցվող ծախսերը
(թվարկել՝ ճանապարհածախս, գիշերավարձ, օրապահիկ և այլն)

2) պետական բյուջեի միջոցների հաշվին հատուցվող ծախսերը
(թվարկել՝ ճանապարհածախս, գիշերավարձ, օրապահիկ և այլն)

(ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2335-Ն որոշմանը համապատասխան)

(ընդգծել ծախսերի փոխհատուցման տարբերակը)

Վա. փաստացի կատարված ծախսերը հիմնավորող փաստաթղթերի հիման վրա՝ դրանցով սահմանված չափով,
բայց ոչ ավելի, քան ցանկով նախատեսված չափերը

☐ ք. գործուղման անհատական իրավական ակտով տվյալ գործուղման փաստացի կատարված ծախսերի
հատուցման պահանջի համաձայն

Ծախսի տեսակը		Դավիթ Մուրադյան	Ելենա Բաբոյան	Ընդամենը (հազ. դրամ)
Ճանապարհ- հաժախս	Ավիաժառայության տեսակը (էկոնոմ դաս)			
	Ավիատոմսի արժեքը (դրամ)	202,895	202,895	405.790
Գիշերավարձ	Վճարը 1 օրվա համար (արտարժույթով դուլար)	140	140	
	Վճարը 1 օրվա համար (դրամ)	53,563	53,563	
	Օրերի քանակը	3	3	
	Ընդամենը (դրամ)	160.687.8	160.687.8	321.3756
Օրապահիկ	Վճարը 1 օրվա համար (արտարժույթով դուլար)	124	124	
	Վճարը 1 օրվա համար (դրամ)	47,550	47,550	
	Օրերի քանակը	4	4	
	Ընդամենը (դրամ)	190,201	190,201	380.402
Այլ ծախսեր	Հակահամաճարակային նմուշառումների վճար			
	Մուտքի արտոնագրի վճար	14,338.35	14,264.20	28.60255
	Այլ ծախսեր (նկարագրել)			
Ընդամենը ծախսեր (հազ. դրամ)		568.12215	568.04800	1,136.17015

Գլխավոր ֆինանսիստի ստորագրությունը,

(հավելվածը լրաց. 23.03.23 N 326-Ն)

Ամսաթիվ

23.10.2025թ.

1 Գրառ